

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 342**Tanıtma Fonu Teşkili Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/697)**

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : K. K. Gn. Md.

18/101-1897/04301

17.5.1985

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 16.5.1985 tarihinde kararlaştırılan «Tanıtma Fonu Teşkili Hakkında Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Komisyonlarda ve Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesini arz ederim.

Turgut ÖZAL**Başbakan****GEREKÇE**

Dünyadaki gelişmeler milletlerin birbirleriyle olan münasebetlerine yeni ölçüler getirmiştir. İktisadi anlamda reklamcılık, siyasi platformda yerini propaganda kelimesine bırakmıştır. Bir milletin ayakta durabilmesi askerî ve iktisadi gücünün yanında kendi millî değerlerini ve kültür varlığını, milletlerarası münasebetlerde de koruyabildiği ölçüde mümkündür.

Bu sebeple; memleketimizin yurt içinde ve yurt dışında her alanda tanıtılması, Türk kültür varlığının yayılmasının sağlanması, Devletimiz aleyhine yapılan yayınların ve faaliyetlerin etkisiz hale getirilmesi ve memleketimiz menfaatleri doğrultusunda bir dış kamuoyunun teşkil edilmesi ile memleketimiz hakkında yapılan peşin hükümleri ve yanlış değerlendirmelerin silinmesi lüzumu hâsıl olmuştur. Konunun ciddi bir şekilde ele alınması, memleketimiz lehine veya aleyhine teşekkül etmiş olan fikirlerin ve yabancı ülke kamuoylarına hâkim olan görüşlerin değerlendirilmesini gerektirmektedir.

Bundan başka millî tarih ve kültürümüzün tanıtılmasını yakından ilgilendiren ve arşiv belgelerinin korunması ve değerlendirilmesi, bu hususta elden gelen bütün imkânların seferber edilerek gerekenin yapılması millî ve manevî bir vecibedir. Bunun için de öncelikle Osmanlı Arşivinin bina, her türlü araç - gereç gibi modern arşivcilik imkânlarına kavuşturulması suretiyle değerlendirilmesi ve tamamının mikrofilme alınarak bilgisayara verilmesi, elde edilen bilgi ve belgelerin tasnif ve sınıflandırılmasının yapılarak, bunların basımı, dağıtımı gibi hayırlı hizmetlerin ifası, Türk Kültür varlığımızın yayılmasını sağlayacak ve milletlerarası kamuoyunu memleketimizin menfaatleri istikametinde yönlendirecektir.

Yukarıda sayılan hizmetleri yapabilmek için «Tanıtma Fonu Teşkili Hakkında Kanun Tasarısı» hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Memleketimizin yurt içinde ve dışında çeşitli yönleriyle tanıtılması, Türk kültür varlığının yayılmasının sağlanması, Devlet arşiv hizmetlerinin müessir hale getirilmesi ve milletlerarası kamoyunun memleketimizin menfaatleri istikametinde yönlendirilmesi öngörülmektedir.

Madde 2. — Kanunun amacının gerçekleştirilmesi maksadıyla Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde ve Başbakanın emrinde bir «Tanıtma Fonu» kurulması imkânı getirilmektedir.

Madde 3. — Tanıtma Fonunun kaynakları belirtilmektedir.

Madde 4. — Fondan harcamaların, Kanunun amacına uygun olarak kullanılmak üzere Başbakanın onayı ile yapılacağı, Fonda toplanacak paraların % 20'sinin bir yandan bütçeye gelir bir yandan da Başbakanlık bütçesinin ilgili tertibine (1050 sayılı Kanunun 77 nci maddesine tabi hizmetler için) Maliye ve Gümrük Bakanlığınca ödenek kaydolunacağı hüküm altına alınmaktadır.

Madde 5. — Tanıtma Fonunun harcamalarının üç kişilik bir heyet tarafından denetlenmesi öngörülmektedir.

Madde 6. — 3670 sayılı Millî Piyango Teşkiline Dair Kanunun 4 üncü maddesine bir bent eklenmek suretiyle, idare heyetine, talih oyunları, müşterek bahis ihdası ve tertibi hususunda karar verme yetkisi tanınmaktadır.

Madde 7. — Özel kanunlarla müşterek bahisler ihdas ve tertibi yetkisi bulunan Millî Piyango İdaresi ile Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğünden gerektiğinde bu yetkileri Başbakanlığın başka bir kamu kurumuna vermesi imkânı getirilmektedir.

Madde 8, 9. — Yürürlük ve yürütme hükümleridir.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

Esas No. : 1/697

Karar No. : 126

5 . 6 . 1985

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bakanlar Kurulunca 17.5.1985 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve aynı gün Komisyonumuza havale edilen «Tanıtma Fonu Teşkilî Hakkında Kanun Tasarısı» Komisyonumuzun 5.6.1985 tarihli 76 ncı birleşiminde hükümet temsilcilerinin de katılımıyla incelendi ve görüşüldü.

Tasarı; memleketimizin yurt içinde ve yurt dışında her alanda tanıtılması, Türk kültür varlığının yayılmasının sağlanması, Devlet arşiv hizmetlerinin müessir hale getirilmesi, milletlerarası kamuoyunun memleketimizin menfaatleri istikametinde yönlendirilmesi amacıyla hazırlanmıştır. Bu amacın gerçekleştirilmesi maksadıyla Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde Başbakanın emrinde bir Tanıtma Fonu kurulması öngörülmektedir.

Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde söz alan üyeler; Türkiye'nin daha iyi tanıtılması, Türk kültür varlıklarının daha iyi değerlendirilmesi, Devlet arşivlerinin değerlendirilmesini öngören tasarıyı genellikle olumlu bulmuşlar, ancak bütçe imkânları dışına çıkılması ve Fonun denetimi ile ilgili bazı tereddütlerini belirtmişlerdir.

Hükümet adına yapılan açıklamalarda; tasarının Türkiye'nin tanıtılması ile ilgili kuruluşlara yeni bir kaynak yaratmak için hazırlandığı, bütçe imkânları ile Devlet arşivlerinin değerlendirilmesinin çok uzun zaman içinde yapılabileceği, teşkil edilecek Fon ile arşivlerin çok kısa bir zaman içinde değerlendirileceği belirtilmiştir.

Devlet arşivlerinde bulunan belgeler, şimdiye kadar yapılan çalışmalar ve bundan sonra yapılması düşünülen işler ile ilgili geniş bilgiler verilmiştir. Bu görüşmelerden sonra tasarının tümü benimsenerek maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 2, 3, 6 ve 7 nci maddeleri aynen,

1 inci maddenin başında yer alan «Bu Kanunun amacı» ibaresinden sonra gelen «memleketimizi yurt içinde ve dışında çeşitli yönleriyle tanıtmak» ibaresi, yeni bir kuruluş ihdası yapılmış gibi bir anlamın ortadan kaldırılması amacıyla «memleketimizi yurt içinde ve dışında çeşitli yönleriyle tanıtmakla görevli kuruluşların kaynaklarını artırmak» şeklinde yeniden düzenlenerek,

4 üncü maddesinin ikinci fıkrasında bir düzeltme yapıldığından fıkradaki «bir yandan bütçeye gelir bir yandan da» ibaresi «bir yandan bütçeye gelir öte yandan» şeklinde değiştirilerek,

5 inci maddesinde yer alan «Sayıştay Başkanlığınca» ibaresinden sonra «2 yıl için» ibaresi eklenerek denetim heyetinin görev süresi 2 yıl için sınırlandırıldığından madde bu değişiklikle,

Yürürlük ve yürütmeyi düzenleyen 8 ve 9 uncu maddeler aynen kabul edilmiştir.

Tasarının başlığı «Tanıtma Fonu Teşkili ile 11.7.1939 Tarihli ve 3670 Sayılı Millî Piyango Teşkiline Dair Kanunun 4 üncü Maddesine Bir Bent Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı» şeklinde yeniden düzenlenmiştir.

Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan <i>Metin Emiroğlu</i> Malatya	Başkanvekili <i>Aycan Çakıroğulları</i> Denizli	Sözcü <i>Alaattin Fırat</i> Muş
Kâtip Üye <i>Kadir Demir</i> Konya	<i>Ahmet Akgün Albayrak</i> Adana	<i>Mehmet Deliceoğlu</i> Adıyaman
A. Sırrı Özbek Adıyaman (İmzada bulunamadı.)	<i>Nabi Sabuncu</i> Aydın	<i>M. Fenni İslimyeli</i> Balıkesir Denetimle ilgili maddesine karşıyım.
<i>Ahmet Şamil Kazakoğlu</i> Bolu	<i>N. Oğuzhan Artukoğlu</i> Burdur	<i>İlhan Aşkın</i> Bursa
<i>C. Tayyar Sadıklar</i> Çanakkale Karşı oy yazım eklidir.	<i>Ünal Akkaya</i> Çorum	<i>İsmail Şengün</i> Denizli (İmzada bulunamadı.)
<i>Ahmet Sarp</i> Diyarbakır (İmzada bulunamadı.)	<i>İsmail Dayı</i> Balıkesir	<i>Metin Yaman</i> Erzincan
<i>Togay Gemalmaz</i> Erzurum	<i>İbrahim Fevzi Yaman</i> Isparta	<i>Tülay Öney</i> İstanbul Tümtüne karşıyım.
<i>Özdemir Pehlivanoglu</i> İzmir	<i>İbrahim Özbıyık</i> Kayseri	<i>Cengiz Tuncer</i> Kayseri
<i>Erol Ağagil</i> Kırklareli (İmzada bulunamadı.)	<i>Mehmet Budak</i> Kırşehir	<i>İsmet Ergül</i> Kırşehir
<i>Ayhan Fırat</i> Malatya Fon kurulmasına prensipte karşıyım.	<i>Haydar Özalp</i> Niğde	<i>Fehmi Memişoğlu</i> Rize 5 inci maddeye karşıyım. Muhalefet şerhim eklidir.

Fahrettin Kurt
Trabzon

KARŞI OY YAZISI

— Sınırı ve miktarı belli olmayan bir imkân Başbakanın emrine verilmektedir. Çok sakıncalı sorunlar doğuracak bir yaklaşımdır.

— Denetim hemen hemen hiç etkili olamayacaktır.

— Anayasamızın 180 ve 181 inci maddelerindeki kavramlar dışına çıkmaktadır.

C. Tayyar Sadıklar
Çanakkale Milletvekili

1/697 SAYILI TASARININ (TANITMA FONU) 5 İNCİ MADDEYE MUHALEFET ŞERHİM
Harcamaların denetimi, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından yapılması gereklidir.

Fehmi Memişoğlu
Rize Milletvekili

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Tanıtma Fonu Teşkilî Hakkında Kanun Tasarısı

Amaç

MADDE 1. — Bu Kanunun amacı, memleketimizi yurt içinde ve dışında çeşitli yönleriyle tanıtmak, Türk kültür varlığının yayılmasını sağlamak, Devlet arşiv hizmetlerini müessir hale getirmek, milletlerarası kamuoyunu memleketimizin menfaatleri istikametinde yönlendirmektir.

Tanıtma Fonu kurulması

MADDE 2. — Bu Kanunun amacının gerçekleştirilmesi maksadıyla Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde Başbakan'ın emrinde bir «Tanıtma Fonu» kurulmuştur.

Tanıtma Fonunun kaynakları

MADDE 3. — Tanıtma Fonunun kaynakları şunlardır :

- a) Millî Piyango gayri safi hâsılatının % 10'u,
- b) Her nevi müşterek bahis tertibi sonucu sağlanacak hâsılattan ikramiye olarak ayrılacak kısmın dağıtımından önceki toplamı üzerinden kesilecek % 5 paylar,
- c) Başbakanlık bütçesine bu maksatla konulacak ödenek,
- d) Kanunla kurulan fonlardan Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenecek miktarda yapılacak aktarmalar,
- e) Bağış, yardım ve diğer gelirler.

Tanıtma Fonundan yapılacak harcamalar

MADDE 4. — Tanıtma Fonundan harcamalar, Kanunun amacına uygun olarak kullanılmak üzere, Başbakanın onayı ile yapılır.

Fonda toplanacak paradan % 20'si bir yandan bütçeye gelir bir yandan da Başbakanlık bütçesinin ilgili tertibine (1050 sayılı Kanunun 77 nci maddesine tabi hizmetler için) Maliye ve Gümrük Bakanlığınca ödenek kaydolunur.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU METNİ

Tanıtma Fonu Teşkilî ile 11.7.1939 Tarihli ve 3670 Sayılı Millî Piyango Teşkiline Dair Kanunun 4 üncü Maddesine Bir Bent Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı

Amaç

MADDE 1. — Bu Kanunun amacı, memleketimizi yurt içinde ve dışında çeşitli yönleriyle tanıtmakla görevli kuruluşların kaynaklarını artırmak. Türk kültür varlığının yayılmasını sağlamak, Devlet arşiv hizmetlerini müessir hale getirmek, milletlerarası kamuoyunu memleketimizin menfaatleri istikametinde yönlendirmektir.

Tanıtma Fonu kurulması

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Tanıtma Fonunun kaynakları

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Tanıtma Fonundan yapılacak harcamalar

MADDE 4. — Tanıtma fonundan harcamalar, kanunun amacına uygun olarak kullanılmak üzere, Başbakanın onayı ile yapılır.

Fonda toplanacak paradan % 20'si bir yandan bütçeye gelir öte yandan da Başbakanlık bütçesinin ilgili tertibine (1050 sayılı Kanunun 77 nci maddesine tabi hizmetler için) Maliye ve Gümrük Bakanlığınca ödenek kaydolunur.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Tanıtma Fonunun denetimi

MADDE 5. — Tanıtma Fonunda yapılacak harcamalar (4 üncü maddenin ikinci fıkrasında belirtilen % 20 dışında kalan), Başbakanlık, Maliye ve Gümrük Bakanlığı ile Sayıştay Başkanlığınca seçilecek birer temsilci üyeden teşekkül eden heyet tarafından denetlenir.

Değiştirilen hükümler

MADDE 6. — 3670 sayılı Millî Piyango Teşkiline Dair Kanunun 4 üncü maddesine aşağıdaki (F) bendi eklenmiştir.

«F) Her türlü piyango (çekiliş oyunu), talih oyunları, müşterek bahis ihdası ve tertibi hususunda karar vermek»

MADDE 7. — Müşterek bahisleri ihdas ve tertip edecek kamu kurum ve kuruluşlarını tespitle Başbakanlık yetkilidir.

Yürürlük

MADDE 8. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

Tanıtma Fonunun denetimi

MADDE 5. — Tanıtma fonundan yapılacak harcamalar (4 üncü maddenin ikinci fıkrasında belirtilen % 20 dışında kalan) Başbakanlık, Maliye ve Gümrük Bakanlığı ile Sayıştay Başkanlığınca 2 yıl için seçilecek birer temsilci üyeden teşekkül eden heyet tarafından denetlenir.

Değiştirilen hükümler

MADDE 6. — Tasarının 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Tasarının 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yürürlük

MADDE 8. — Tasarının 8 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Yürütme

MADDE 9. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan
T. Özal

Devlet Bakanı - Başbakan Yardımcısı
İ. K. Erdem

Devlet Bakanı
C. Büyükbaş

Devlet Bakanı
A. Karaevli

İçişleri Bakanı
Y. Akbulut

Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı
M. V. Dinçerler

Ulaştırma Bakanı V.
A. K. Alptemoçin

Sanayi ve Ticaret Bakanı
H. C. Aral

Devlet Bakanı V.
A. Karaevli

Devlet Bakanı
A. Tenekeci

Adalet Bakanı
M. N. Eldem

Dışişleri Bakanı
V. Halefoğlu

Bayındırlık ve İskân Bakanı
İ. S. Giray

Tarım Orman ve Köyişleri Bakanı
H. H. Doğan

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı
S. N. Türel

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

Yürütme

MADDE 9. — Tasarının 9 uncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

16 . 5 . 1985

Devlet Bakanı
A. M. Yılmaz

Devlet Bakanı
M. T. Titiz

Millî Savunma Bakanı
Z. Yavuztürk

Maliye ve Gümrük Bakanı
A. K. Alptemoçin

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı
M. Aydın

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı
M. Kalemli

Kültür ve Turizm Bakanı
M. M. Taşcıoğlu